

दिव्यांग व्यक्ती हक्क अधिनियम, २०१६
नुसार कृषि व पदुम विभागाच्या
अखत्यारितील कृषि आयुक्तालय व
अधिनस्त क्षेत्रीय कार्यालयांतील गट-अ ते
गट-ड संवर्गातील पदे दिव्यांगासाठी
सुनिश्चित करणेबाबत...

महाराष्ट्र शासन

कृषि, पशुसंवर्धन दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग

क्रमांक :- कृषिआ-२५१९/प्र.क्र.५३/१६ए,

हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा मार्ग,

मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.

दिनांक :- १६ जून, २०२१

वाचा:- १) दिव्यांग व्यक्ती हक्क अधिनियम, २०१६

२) केंद्र शासनाच्या सामाजिक न्याय व अधिकारीता मंत्रालय, नवी दिल्ली यांची दि. ०४.०१.२०२१ ची
अधिसूचना

३) सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग शासन परिपत्रक क्र. दिव्यांग-२०१९/
प्र.क्र.२५१/दि.क.२, दि. १२.११.२०२०

४) सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग शासन निर्णय क्र.दिव्यांग-२०१९/प्र.क्र.२५१/दि.क्र.२,
दि. ०२.०२.२०२१.

५) समक्रमांक दि.१२ फेब्रुवारी, २०२१ रोजीचा शासन निर्णय

प्रस्तावना:-

दिव्यांग व्यक्ती हक्क अधिनियम, २०१६ मधील कलम ३३ नुसार दिव्यांगासाठी शासन सेवेतील पदांची पदसुनिश्चिती करणे आवश्यक आहे. यासाठी केंद्र शासनाने दि.०४.०१.२०२१ च्या अधिसूचनेन्वये दिव्यांगासाठी सुनिश्चित केलेल्या पदांची यादी करून सदर यादी केंद्र शासनाच्या www.disabilityaffairs.gov.in या संकेतस्थळावर Policy/Act/Rules-Notification येथे List of Post identification suitable for Persons with Benchmark Disability notified on ०४.०१.२०२१ या शिर्षाखाली प्रसिध्द केली आहे. सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभागाने दि. ०२.०२.२०२१ च्या शासन निर्णयान्वये, राज्य शासनाच्या आस्थापनेवरील पदे दिव्यांगासाठी सुनिश्चित करण्याबाबतच्या सूचना निर्गमित केल्या आहेत. सदर शासन निर्णयातील निर्देशास अनुसरून कृषि व पदुम विभागाच्या अखत्यारितील कृषि आयुक्तालय व अधिनस्त क्षेत्रीय कार्यालयातील गट-अ ते गट-ड संवर्गातील दिव्यांग प्रवर्गासाठी सुनिश्चित करण्यात आलेले आहेत. कृषि विभागातील पदे दिव्यांगासाठी सुनिश्चित करताना केंद्रशासनाने दि.०४ जानेवारी, २०२१ रोजीच्या अधिसूचनेनुसार दिव्यांगांसाठी सुनिश्चित केलेल्या दिव्यांगांच्या वर्गवारीमध्ये काही बदल करून सरळसेवा कोट्यातील पदे सुनिश्चित करण्यात आलेली आहेत. तथापि, केंद्रशासनाने सुनिश्चित केलेल्या दिव्यांगांच्या वर्गवारीमध्ये कोणताही बदल न करता गट-अ ते गट-ड मधील सरळसेवा आणि पदोन्नती कोट्यातील सर्व मंजूर पदे दिव्यांगासाठी सुनिश्चित करावयास सामाजिक न्याय विभागाने सूचित केले आहे. सामाजिक न्याय विभागाने दिलेल्या सूचनेनुसार केंद्रशासनाच्या अधिसूचनेतील वर्गवारीनुसार (a,b,c,d,e प्रकारानुसार) दिव्यांगासाठी पदे सुनिश्चित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. अनुषंगाने दि.१२.०२.२०२१ रोजीचा शासन निर्णय अधिक्रमित करून कृषि आयुक्तालय व अधिनस्त क्षेत्रीय कार्यालयातील गट-अ ते गट-ड मधील पदे दिव्यांगांसाठी सुनिश्चित करण्यात येत आहे.

शासन निर्णय:-

दिव्यांग व्यक्ती हक्क अधिनियम, २०१६ मधील कलम ३३ नुसार राज्य शासनाच्या अखत्यारीतील पदांची पदसुनिश्चिती करण्यासाठी केंद्र शासनाच्या सामाजिक न्याय व अधिकारीता मंत्रालय, नवी दिल्ली यांनी दि. ०४.०१.२०२१ च्या अधिसूचनेन्वये दिव्यांगासाठी सुनिश्चित केलेल्या पदांची यादी करून प्रसिध्द केलेली आहे. त्यामध्ये नमूद केल्यानुसार केंद्र शासनाने पदसुनिश्चिती करून दिव्यांगासाठी पदे सुनिश्चित केलेली गट"अ" ते गट "ड" मधील जी पदे राज्य शासनाच्या आस्थापनेवर आहेत अशा पदांबाबत तसेच केंद्र शासनाने प्रसिध्द केलेल्या यादीतील ज्या पदांची कर्तव्ये व जबाबदाऱ्या, कामाचे स्वरूप व प्रचलित वेतनश्रेणी राज्य शासन सेवेतील पदांशी समान आहेत, अशा पदांची पदनामे जरी भिन्न असली तरी राज्य शासन सेवेतील ती पदे दिव्यांगासाठी सुनिश्चित राहतील, अशा सूचना सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभागाने दि.०२.०२.२०२१ च्या शासन निर्णयान्वये दिलेल्या आहेत.

२. त्यास अनुसरून केंद्र शासनाने निर्गमित केलेल्या दि.०४.०१.२०२१ रोजीच्या अधिसूचनेतील दिव्यांगासाठी सुनिश्चित केलेल्या गट-अ ते गट-ड संवर्गाकरीता प्रसिध्द केलेल्या यादीतील कृषि आयुक्तालय व अधिनस्त क्षेत्रीय कार्यालयातील गट-अ ते गट-ड संवर्गातील पदांसाठी या शासन निर्णयान्वये, दिव्यांगासाठी **विवरणपत्र-अ आणि विवरणपत्र-ब** मध्ये दर्शविल्याप्रमाणे पदे सुनिश्चित करण्यात येत आहेत.

३. सदर शासन निर्णय, केंद्र शासनाच्या केंद्र शासनाच्या सामाजिक न्याय व अधिकारीता मंत्रालय, नवी दिल्ली यांची दि.०४.०१.२०२१ ची अधिसूचना व सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभागाच्या दि.०२.०२.२०२१ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये दिलेल्या सूचनेनुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

४. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक क्र. २०२१०६१६१३०३२६३९०१ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरी ने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(ज्योत्स्ना अर्जुन)

सहपत्र:- विवरणपत्र-अ व ब

कक्ष अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा. राज्यपाल यांचे सचिव, राजभवन, मलबार हिल, मुंबई
२. मा. मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई
३. मा. मंत्री (कृषि) मंत्रालय, मुंबई,
४. मा. राज्यमंत्री (कृषि) मंत्रालय, मुंबई
५. मा. विरोधी पक्षनेता, विधान परिषद/विधानसभा विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई
६. मा. मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई
७. मा. प्रधान सचिव, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई

८. मा. प्रधान सचिव (पदुम) कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई
९. मा. सचिव, (कृषि) कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई
१०. मा.सचिव, महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग, मुंबई
११. आयुक्त, दिव्यांग कल्याण, आयुक्तालय, पुणे,
१२. आयुक्त (कृषि), कृषि आयुक्तालय, पुणे
१३. सर्व विभागीय कृषि सहसंचालक
१४. सर्व जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी
१५. सह/उप सचिव, कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई
१६. निवडनस्ती.

शासन निर्णय क्रमांक:-कृषिआ-२५१९/प्र.क्र.५३/१६ए, दि.१६ जून, २०२१ सोबतची विवरणपत्रे

विवरणपत्र-अ

कृषि विभागातील दिव्यांगासाठी सुनिश्चित करावयाची पदे

अ. क्र.	केंद्र शासनाच्या अधिसूचनेतील अ.क्र./पृष्ठ क्र.	कृषि विभागातील पदाचे नाव	शाररिक योग्यता	दिव्यांग आरक्षणाचा सुयोग्य प्रकार	पदाच्या कर्तव्य/जबाबदाऱ्या/कामाचे स्वरूप (संक्षिप्त)	अभिप्राय
गट-अ						
१	१०१/१२३१, १२३२	वरिष्ठ प्रशासन अधिकारी	S, ST, W, MF, RW, SE, C	a) B, LV b) D, HH c) OA, BA, OL, BL, OAL, BLOA, BLA, CP, LC, Dw, AAV, MDy d) MI e) MD involving (a) to (d) above	पर्यवेक्षीय नियंत्रण, सादर केलेल्या नस्ती पडताळून योग्य त्या सूचना देणे, वि.चौ., तक्रार प्रकरणे, निलंबन प्रकरणे यांचा आढावा घेणे. वि.चौ. अधिकारी / सादरकर्ता अधिकारी यांची नेमणूक करणे इ.	पदोन्नतीचे पद
२	१०२/१२३२	प्रशासकीय अधिकारी सामान्य राज्य सेवा वर्ग-१	S, ST, W, MF, RW, SE, C	a) B, LV, b) D, HH c) OA, BA, OL, BL, OAL, BLOA, BLA, CP, LC, Dw, AAV, MDy d) MI e) MD involving (a) To (d) above	आस्थापना विभागातील कामकाजावर पर्यवेक्षीय नियंत्रण, सादर केलेल्या नस्ती पडताळून योग्य त्या सूचना देणे, वि.चौ., तक्रार प्रकरणे, निलंबन प्रकरणे यांचा आढावा घेणे. वि.चौ. अधिकारी / सादरकर्ता अधिकारी यांची नेमणूक करणे इ. कार्यालयीन कामकाज	सरळसेवा व पदोन्नती

३		सहाय्यक संचालक लेखा		वित्त विभागाकडून निश्चित करण्यात आलेले आरक्षण	वित्त विभागाकडून निश्चित करण्यात आलेले आरक्षण	प्रतिनियुक्तीचे पदे
गट-ब						
४	१२८/१२४९	सहाय्यक प्रशासन अधिकारी सामान्य राज्य सेवा वर्ग-२	S, ST, RW, C, MF	a) B, LV, b) D, HH c) OA, BA, OL, BL, OAL, BLOA, BLA, CP, LC, Dw, AAV, MDy d) MI e) MD involving (a) To (d) above	कार्यासनातील लिपिक वर्गीय कर्मचारी यांचे कामकाजावर नियंत्रण ठेवणे / कार्यालयीन कामकाज	सरळसेवा व पदोन्नती
५		लेखाधिकारी		वित्त विभागाकडून निश्चित करण्यात आलेले आरक्षण	वित्त विभागाकडून निश्चित करण्यात आलेले आरक्षण	प्रतिनियुक्तीचे पदे
६	३७७/१७७६	स्वीय सहाय्यक	S, ST, BN, RW, SE, H, C	a) B, LV b) HH c) OA, OL, BL, OAL, BLA, BLOA, CP, LC, Dw, AAV d) SLD, MI e) MD Involving (a) to (d) above	स्वीय सहाय्यक म्हणून सर्वतोपरी जबाबदा-या पार पाडणे	पदोन्नतीचे पदे
गट-क						
७	३३८/१३२४	कृषि अभियंता/ कनिष्ठ अभियंता	S, ST, BN, KC, MF, RW, SE, H, C	a) D, HH b) OA, OL, LC, Dw, AAV c) SLD, MI d) MD involving (a) to (c) above	पाणलोट क्षेत्र व्यवस्थापनाचा प्रकल्प आराखडा तयार करणे. मशीनरी व रेकॉर्डकिपींग संदर्भात पर्यवेक्षकीय कामकाज करणे.	सरळसेवा

८	३८/१६५२	अधिक्षक	S.ST.W.RW.SE.H. C, MF	a) B, LV b) D,HH c) OA,BA, OL, BL, OAL,BLOA, CP, LC, Dw, AAV d) SLD, MI e) MD Involving (a) to (d) above	कार्यासनातील कामकाजाचे व्यवस्थापन व नियंत्रण ठेवणे, अधिनस्त कर्मचाऱ्यांना कामकाज वाटप करून देणे,सरळसेवा भरती, पदोन्नती, बदल्या, रजा प्रकरणे, जेष्ठता सूची प्रसिध्द करणे, बिदुनामावली वगैरे आस्थापना विषयक कामकाजावर पर्यवेक्षण.कार्यालयीन जागा, फर्निचर व इतर साहित्य याचे व्यवस्थापन.	पदोन्नतीचे पद
९	३८०/१७७७	लघुलेखक (उच्चश्रेणी)	S, ST, W, BN, RW, SE, H, C	a) B, LV, b) HH c) OA, OL, BL, OAL, BLOA, CP, LC, Dw, AAV d) ASD (M), SLD, MI e) MD involving (a) To (d) above	लाघुलेखन, टंकलेखन, बैठकांचे इतीवर्त नोंदविणे इत्यादी कार्यालयीन कामकाज	सरळसेवा व पदोन्नती
१०	३८२/१७७७, १७७८	लघुलेखक (निम्नश्रेणी)	S, ST, W, RW, SE, H, C	a) B, LV, b) HH c) OA, OL, BL, OAL, CP, LC, Dw, AAV d) ASD (M), SLD, MI e) MD involving (a) To (d) above	लाघुलेखन, टंकलेखन, बैठकांचे इतीवर्त नोंदविणे इत्यादी कार्यालयीन कामकाज कार्यालयीन कामकाज	सरळसेवा व पदोन्नती
११	१०९/१६८२	लघुटंकलेखक	S, ST, W, BN, RW, SE, H, C	a) B, LV b) D, HH c) OA, OL, BL, OAL, CP, LC, Dw, AAV d) ASD, SLD, MI e) MD involving (a) To (d) above	लाघुलेखन, टंकलेखन, बैठकांचे इतीवर्त नोंदविणे इत्यादी कार्यालयीन कामकाज कार्यालयीन कामकाज	सरळसेवा व पदोन्नती

૧૨	૧૭૭/૧૫૧૧	સહાયક અધિક્ષક	S, ST, BN, SE, H, MF	a) LV, b) D, HH c) OA, BA, OL, CP, LC, Dw, AAV d) ASD(M), SLD, MI e) MD involving (a) To (d) above	વિષયાશી સંબંધિત પત્રવ્યવહાર હાતાલળે , નસ્તી વરિષ્ઠાના નિર્ણયાસાઢી સાદર કરળે ઇત્યાદી કાર્યાલયીન કામકાજ	સરલસેવા વ પઢોન્નતી
૧૩	૩૪/૧૮૩૪	વરિષ્ઠ લિપીક	S, ST, W, RW, H, C, MF	a) B, LV b) D, HH c) OA, OL, BA, BL, OAL, CP, LC, Dw, AAV d) ASD(M), SLD, MI e) MD involving (a) To (d) above	વિષયાશી સંબંધિત પત્રવ્યવહાર હાતાલળે , નસ્તી વરિષ્ઠાના નિર્ણયાસાઢી સાદર કરળે ઇત્યાદી કાર્યાલયીન કામકાજ	સરલસેવા વ પઢોન્નતી
૧૪	૪૫, ૪૬ /૧૮૩૧	લિપીક/સહાયક ગ્રંથપાલ	S,ST,W,MF, RW,SE,H, BN,C	a) B, LV b) D, HH c) OA, BA, OL, BL, OAL, CP, LC, Dw, AAV, MDy d) ASD(M), SLD, MI,ASD(M,Mod),ID e) MD involving (a) To (d) above	વિષયાશી સંબંધિત પત્રવ્યવહાર હાતાલળે, ટંકલેખન કરળે , નસ્તી વરિષ્ઠાના નિર્ણયાસાઢી સાદર કરળે ઇત્યાદી કાર્યાલયીન કામકાજ	સરલસેવા વ પઢોન્નતી

૧૫	૩૦૧/૧૧૪૬	આરેખક	S, ST, BN, MF, RW, SE, C	a) D, HH b) OA, BA, OL, BL, Dw, AAV c) ASD(M), SLD, MI d) MD involving (a) To (c) above	કાર્યાલયીન કામકાજ	સરલસેવા વ પઢોન્નતી
૧૬		અનુરેખક	S, ST, BN, MF, RW, SE, C	e) D, HH f) OA, BA, OL, BL, Dw, AAV g) ASD(M), SLD, MI h) MD involving (a) To (c) above	કાર્યાલયીન કામકાજ	સરલસેવા

१७	२५३/१९१९	मशिनमन	S, ST, BN, RW, SE, H	a) D, HH b) OL, CP, LC, Dw, AAV c) ASD (M), SLD, MI d) MD involving (a) to (c) above	मशिनरी सुस्थितीत ठेवणे व त्याचा सुयोग्य वापर करणे.	सरळसेवा
गट-ड						
१८	१, ८ /२४७३, २४७५	नाईक/शिपाई	S, ST, W, BN, L, KC, PP, MF, RW, SE, H, C	a) B, LV b) D, HH c) OA, OL, OAL, CP, LC, Dw, AAV d) ASD (M, MoD), ID, SLD, MI, ASD (M) e) MD involving (a) To (d) above	कार्यालयीन कामकाज	शिपाई- सरळसेवा नाईक- पदोन्नती
१९	७१/२४९६	प्रथम श्रेणी मजूर	S, ST, W, BN, L, KC, PP, MF, RW, SE, H	a) B, LV b) D, HH c) OA, OL, BL, OAL, CP, LC, Dw, AAV d) ASD (M, MoD), ID, SLD, MI e) MD involving (a) To (d) above	फळरोपवाटीका व बीज गुणन केंद्रावरील कामकाज	कंत्राटी पध्दतीने भरती
२०	८५/२५००, २५०१	स्वच्छक	S, ST, W, BN, L, KC, PP, SE, C	a) B, LV b) D, HH c) OA, OL, OAL, CP, LC, Dw, AAV d) ASD (M, MoD), ID, SLD, MI e) MD involving (a) To (d) above	कार्यालयीन स्वच्छता	सरळसेवा
२१	१४५/१८८१	टिलर ऑपरेटर	S, ST, W, BN, L, KC, PP, MF, SE	a) D, HH b) CP, LC, Dw, AAV c) ASD (M), ID, SLD, MI d) MD involving (a) To (c) above	प्रक्षेत्रावर टिलर चालविणे	सरळसेवा

२२	१४४/२५१८	प्रयोगशाळा सहाय्यक/ परिचर	S, ST, W, BN, RW, SE, H, C	a) B, LV b) D, HH c) OL, CP, Dw, AAV d) ASD (M, MoD), ID, SLD, MI e) MD involving (a) To (d) above	प्रयोगशाळेतील कामकाज	सरळसेवा
----	----------	------------------------------	-------------------------------	--	----------------------	---------

प्रपत्र - ब
कृषि विभागातील दिव्यांगासाठी सुनिश्चित करावयाची पदे

अ. क्र.	केंद्र शासनाच्या अधिसूचनेतील अ.क्र./ पृष्ठ क्र.	केंद्र शासनाच्या अधिसूचनेतील पदाचे नाव	कृषि विभागातील पदाचे नाव	शाररिक योग्यता	दिव्यांग आरक्षणाचा सुयोग्य प्रकार	पदाच्या कर्तव्य/जबाबदाऱ्या/कामाचे स्वरूप (संक्षिप्त)	अभिप्राय
१.	११०/१२३८, १२३९	Commissioner (Grade. I)	संचालक	S, ST, W, MF, RW, SE, C	a) B, LV b) D, HH c) OA, OL, BL, OAL, LC, Dw, AAV d) MI e) MD involving (a) to (d) above	शासनाच्या विविध योजना व धोरणे सक्षमतेने राबविण्यासाठी मदत करणे, क्षेत्रिय स्तरावर निरनिराळ्या कामाचे योग्य प्रकारे नियोजन करून योजना अधिनस्त कार्यालयांमार्फत राबविणेसाठी खर्चाचे अंदाजपत्रक तयार करणे, योजनांच्या कामाकाजाचे विश्लेषण करून वार्षिक आणि त्रैमासिक अहवाल तयार करणे, निरनिराळ्या मशीनरी व इतर साहित्याची खरेदी नियमानुसार करणे.	पदोन्नतीचे पद
२	६७/१२००	Joint Director	कृषि सहसंचालक	S, ST, W, MF, RW, SE, C	a) B, LV b) D, HH c) OA, OL, BL, OAL, CP, LC, Dw, AAV d) MI e) MD involving (a) to (d) above	संचालकांना त्यांचे कामकाजात मदत करणे, शासनाच्या विविध योजना व धोरणे सक्षमतेने राबविण्यासाठी मदत करणे, क्षेत्रिय स्तरावर निरनिराळ्या	पदोन्नतीचे पद

						कामाचे योग्य प्रकारे नियोजन करून योजना अधिनस्त कार्यालयांमार्फत राबविणेसाठी खर्चाचे अंदाजपत्रक तयार करणे, योजनांच्या कामाकाजाचे विश्लेषण करून वार्षिक आणि त्रैमासिक अहवाल तयार करणे, निरनिराळ्या मशीनरी व इतर साहित्याची खरेदी नियमानुसार करणे.	
३	१००/१२३१	Chief Administrative Officer	कृषि सहसंचालक (आस्था)	S, ST, W, MF, RW, SE, C	a) B, LV b) D, HH c) OA, BA, OL, BL, OAL, BLOA, BLA, CP, Dw, LC, AAV, MDy d) MI e) MD involving	कृषि विभागाच्या आस्थापना विषयीचे सर्व काम पहाणे आस्थापना विभागातील अधिकारी यांच्या कामावर नियंत्रण व देखरेख ठेवणे. कृषितांत्रिक व अतांत्रिक अधिकारी व कर्मचारी वर्ग यांच्या कल्याणकारी बाबींची दखल घेऊन वेळीच कार्यवाही करणे.	पदोन्नतीचे पद
४	६७/१२००	Joint Director	अधिक्षक कृषि अधिकारी वर्ग-१	S, ST, W, MF, RW, SE, C	a) B, LV b) D, HH c) OA, OL, BL, OAL, CP, LC, Dw, AAV d) MI e) MD involving (a) to (d) above	कृषि सहसंचालकांना त्यांचे कामकाजात मदत करणे, शासनाच्या विविध योजना व धोरणे सक्षमतेने राबविण्यासाठी मदत करणे, क्षेत्रिय स्तरावर निरनिराळ्या	पदोन्नतीचे पद

						कामाचे योग्य प्रकारे नियोजन करून योजना अधिनस्त कार्यालयांमार्फत राबविणेसाठी खर्चाचे अंदाजपत्रक तयार करणे, योजनांच्या कामाकाजाचे विश्लेषण करून वार्षिक आणि त्रैमासिक अहवाल तयार करणे, निरनिराळ्या मशीनरी व इतर साहित्याची खरेदी नियमानुसार करणे.	
५	५२३/१४०५, १४०६	Deputy Director (Horticulture)	कृषि उप संचालक मकूसे गट-अ उपविभागीय कृषि अधिकारी, कृषि विकास अधिकारी, बीज परिक्षण अधिकारी, सांख्यिकी वर्ग-१,	S, ST, W, BN, KC, MF, RW, SE, C	a) D, HH b) OA, OL, CP, LC, Dw, AAV c) SLD, MI d) MD involving (a) To (c) above	उपविभागाचा प्रमुख, अधिनस्त तालुक्यांमधील क्षेत्रीय कार्यालयांवर देखरेख, प्रसंगी क्षेत्रभेटी देणे व कार्यालयीन कामकाज.	सरळसेवा व पदोन्नती
६	१९६, १९७/१२६९, १२७०	Soil Conservation Officer , Assistant Soil Survey Officer	महाराष्ट्र कृषि सेवा गट-ब तालुका कृषि अधिकारी, तंत्र अधिकारी, सांख्यिकी वर्ग-२, मोहिम अधिकारी, जिकृअ, जिल्हा मृद चाचणी मृद सर्वेक्षण अधिकारी, रसायन शास्त्रज्ञ	S, ST, W, BN, MF, RW, SE, H, C	a) D, HH b) OA, OL, OAL, CP, Dw, AAV c) SLD, MI d) MD involving (a) To (c) above	तालुका प्रमुख, अधिनस्त तालुक्यामधील मंडल कार्यालयांवर देखरेख, प्रसंगी क्षेत्रभेटी देणे व कार्यालयीन कामकाज	सरळसेवा व पदोन्नती

७			महाराष्ट्र कृषि सेवा गट-ब (कनिष्ठ) मंडल कृषि अधिकारी, कृषि अधिकारी, जिल्हा गुणनियंत्रण निरीक्षक	S, BN, MF, RW, SE	a) LV b) D, HH c) OA, OL, Dw, AAV d) SLD, MI e) MD involving (a) To (d) above	मंडळामधील कृषि पर्यवेक्षक व कृषि सहाय्यकांच्या कामकाजावर देखरेख, नियंत्रण व त्यांना मार्गदर्शन करणे. प्रसंगी क्षेत्रभेटी देणे व कार्यालयीन कामकाज	सरळसेवा व पदोन्नती
८			कृषि अधिकारी (जिल्हा परिषद) गट-ब (कनिष्ठ) (राजपत्रित)	S, BN, MF, RW, SE	a) LV b) D, HH c) OA, OL, Dw, AAV d) SLD, MI e) MD involving (a) To (d) above	अधिनस्त विस्तार अधिकारी (कृषि) यांच्या कामकाजावर देखरेख, नियंत्रण व त्यांना मार्गदर्शन करणे. प्रसंगी क्षेत्रभेटी देणे व कार्यालयीन कामकाज	सरळसेवा व पदोन्नती
९	१४९, २७३/१८८३, १७४२	Field Supervisor, Horticulture Supervisor	कृषि पर्यवेक्षक	S, ST, W, BN, L, KC, MF, RW, SE, C, H	a) B, LV b) D, HH c) OA, OL, OAL, LC, Dw, AAV, CP d) ASD (M, Mod), ID, SLD, MI e) MD involving (a) To (d) above	क्षेत्रीय स्तरावर प्रत्यक्ष शेतकऱ्यांना भेटी देणे व सोपविलेले कामकाज पार पाडणे व कार्यालयीन कामकाज	सरळसेवा व पदोन्नती
१०	१३१/१८७७	Agriculture Assistant	कृषि सहाय्यक	S, ST, W, BN, L, MF, SE, C	a) LV b) D, HH c) OL, BL, CP, LC, Dw, AAV d) ASD (M), ID, SLD, MI e) MD involving (a) To (d) above	क्षेत्रीय स्तरावर प्रत्यक्ष शेतकऱ्यांना भेटी देणे व सोपविलेले कामकाज पार पाडणे व कार्यालयीन कामकाज	सरळसेवा व पदोन्नती

११	४५३/१९९९	Mali	माळी	S, ST, W, BN, RW, SE, H, C	a) B, LV b) D, HH c) OA, OL, OAL, CP, LC, Dw, AAV d) ASD (M, MoD), SLD, MI e) MD involving (a) To (d) above	फळरोपवाटीका व बीज गुणन केंद्रावरील कामकाज	सरळसेवा
----	----------	------	------	-------------------------------	--	---	---------

FUNCTIONAL REQUIREMENT ABBREVIATIONS USED: S=Sitting, ST=Standing, W=Walking, BN=Bending , L=Lifting, KC=Kneeling &Crouching, JU=Jumping, CRL= Crawling, CL=Climbing, PP=Pulling & Pushing, MF=Manipulation with Fingers, RW=Reading & Writing, SE=Seeing, H=Hearing, C=Communication,

CATEGORY ABBREVIATIONS USED: B=Blind, LV=Low Vision, D=Deaf, HH= Hard of Hearing, OA=One Arm, OL=One Leg, BA=Both Arms, BL=Both Leg, OAL=One Arm and One Leg, BLOA=Both Leg & One Arm , BLA=Both Legs Arms, CP=Cerebral Palsy, LC=Leprosy Cured, Dw=Dwarfism, AAV=Acid Attack Victims, MDy= Muscular Dystrophy, ASD= Autism Spectrum Disorder (M= Mild, MoD= Moderate), ID= Intellectual Disability, SLD= Specific Learning Disability, MI= Mental Illness, MD=Multiple Disabilities